

POSTANOWIENIE

Dnia 15 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania J. S.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rzeszowie
o wysokość emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 15 stycznia 2025 r.,
zażalenia odwołującego się na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie
z dnia 21 sierpnia 2024 r., sygn. akt III AUa 1028/21-WSCu 78/24,

I. oddala zażalenie;

**II. zasądza od odwołującego się na rzecz Zakładu
Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rzeszowie 240 zł (dwieście
czterdzieści) z odsetkami z art 98 § 1¹ k.p.c. tytułem zwrotu
kosztów postępowania zażaleniowego.**

ł.n

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2024 r., odrzucił skargę kasacyjną J. S. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie o przeliczenie emerytury przy uwzględnieniu wypłaconych w latach 1971 - 1975 tak zwanych 13 i 14 pensji.

Skarżący wniósł skargę kasacyjną, podając, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 23.608,88 zł. Skardze kasacyjnej wnioskodawcy nadano bieg, po czym Sąd Najwyższy zarządzeniem z dnia 13 czerwca 2024 r., III USK 192/24, zwrócił ją Sądowi

Apelacyjnemu w Rzeszowie celem sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia, z uwagi na podniesiony w odpowiedzi na skargę zarzut organu rentowego, że jest ona niedopuszczalna z uwagi na to, że wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie nie osiąga 10 000 zł. Sąd Apelacyjny dokonując sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia, w oparciu o pisemne wyjaśnienia ZUS, jak również mając na względzie przedstawiony przez skarżącego sposób obliczenia podanej przez niego wartości, ostatecznie ustalił, że wynosi ona 570 zł (przy zaokrągleniu stosownie do art. 126¹ § 3 k.p.c.).

Wydając postanowienie Sąd nie miał wątpliwości, że skarga kasacyjna została wniesiona w sprawie, w której istota sporu sprowadza się do ustalenia wysokości emerytury wnioskodawcy. Będąc wobec tego sprawą o prawo majątkowe, zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c., o jej dopuszczalności stanowi wartość przedmiotu zaskarżenia w minimalnej kwocie 10.000 zł. Następnie stwierdzono, że wartość przedmiotu zaskarżenia ustala się w tym przypadku według reguły przewidzianej w art. 22 k.p.c. i stanowi ona różnicę pomiędzy dochodzoną przez wnioskodawcę wysokością emerytury, a wysokością tego świadczenia ustaloną przez ZUS w zaskarżonej decyzji, przy uwzględnieniu jej weryfikacji dokonanej przez Sąd Apelacyjny w prawomocnej części rozstrzygnięcia. W tym zakresie odwołano się do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., III UZ 1/12 (LEX nr 117300). Tymczasem pełnomocnik skarżącego ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 23.608,88 zł przez zsumowanie wysokości świadczeń, jaką skarżący miał otrzymywać w latach 1971-1975. Wobec tego nie uwzględniono wpływu tych składników wynagrodzenia na ostateczną wysokość emerytury. Jednocześnie wartości przedmiotu zaskarżenia przez organ rentowy jasno wskazuje, że wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie wynosi 569,52 zł, to jest przy stosownym zaokrągleniu 570 zł.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego zaskarżył w całości zażaleniem pełnomocnik skarżącego, domagając się jego uchylecia. W zażaleniu wskazano na naruszenie: (a) art. 233 k.p.c. przez dowolną ocenę materiału dowodowego w sytuacji gdy wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 23.608,88 zł; (b) art. 22 k.p.c. w zw. z art. 19 k.p.c. przez nieprawidłowe wyliczenie wartości przedmiotu zaskarżenia, gdy prawidłowo wartość przedmiotu zaskarżenia powinna zostać obliczona jako suma kwoty świadczeń przyszłych (art. 22 k.p.c.) i świadczeń zaległych za cały okres (art. 19 § 1 k.p.c.); (c) art. 22 k.p.c. w zw. z art. 398⁴ § 2 k.p.c., przez błędne wskazanie, że w sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia nie przekracza kwoty 10.000 zł; (d) art. 398: § 1 k.p.c., poprzez odrzucenie skargi kasacyjnej.

W odpowiedzi na zażalenie organ wniósł o oddalenie zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 398² § 1 k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych jest niższa niż 10.000 zł. Jednakże w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

Z art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. wynika obowiązek sądu drugiej instancji oraz Sądu Najwyższego dokonania kontroli dopuszczalności skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia i weryfikacji wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia w celu wyeliminowania przypadków nieprawidłowego oznaczenia tej wartości w zamiarze zapewnienia sobie dostępu do postępowania kasacyjnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 maja 2006 r., LEX nr 200867; z dnia 6 stycznia 2010 r., I UK 289/09, LEX nr 577827; z dnia 26 stycznia 2011 r., II UK 190/10, LEX nr 786391; z dnia 12 kwietnia 2016 r., II UZ 63/15; z dnia 16 marca 2017 r., LEX nr 2261785). W tym kontekście istotne jest bowiem, aby w sprawach, w których dopuszczalność skargi kasacyjnej uzależniona została od odpowiedniej wartości przedmiotu zaskarżenia, rozpoznaniu podlegały jedynie skargi rzeczywiście czyniące zadość wymaganiom ustawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 maja 2001 r., LEX nr 550948; z dnia 19 lutego 2014 r., V CSK 275/13, LEX nr 1444465).

Zgodnie z art. 22 k.p.c., w sprawach o prawo do świadczeń powtarzających się wartość przedmiotu sporu stanowi suma świadczeń za jeden rok, a jeżeli świadczenia trwają krócej niż rok - za cały czas ich trwania. W związku z tym do obliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia stosuje się z mocy art. 368 § 2 zdanie trzecie w związku z k.p.c. odpowiednio powołany wyżej art. 22 k.p.c. Wartość ta równa jest różnicy między wysokością świadczenia żądanego przez ubezpieczonego, a wysokością świadczenia wypłacanego (ustalonego) przez organ rentowy w skali jednego roku. Stanowisko to jest dominujące i utrwalone w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. między innymi por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 listopada 2008 r., II UZ 48/06, niepublikowane; z dnia 11

kwietnia 2006 r., II UZ 1/06, LEX nr 2509554; z dnia 13 stycznia 2006 r., I UZ 47/05, OSNP 2007 nr 3-4, poz. 56; z dnia 10 kwietnia 2002 r., LEX nr 54791; z dnia 28 listopada 2001 r., II UZ 80/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 449; z dnia 13 marca 2001 r.).

W przeświadczeniu składającego zażalenie, o jego celowości ma przesądzać powołanie się na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2023 r., III UZ 31/22, zgodnie z którym w sprawach, w których przedmiotem sporu nie jest wysokość zobowiązania składkowego, ale wysokość samej podstawy wymiaru - wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi różnica między zadeklarowaną przez płatnika składek podstawą wymiaru składek, a podstawą wymiaru określoną przez organ rentowy za sporny okres. Przywołane postanowienie nie jest wyjątkiem, lecz wpisuje się w utrwaloną linię orzeczniczą dotyczącą zasad ustalania wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach, w których zazwyczaj między organem, a płatnikiem jest sporna podstawa wymiaru składki (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 października 2017 r., II UZ 59/17, LEX nr 2397614; z dnia 16 stycznia 2018 r., III UZ 12/17, LEX nr 2439112; z dnia 6 marca 2019 r., II UZ 1/19, LEX nr 2629832; z dnia 21 sierpnia 2019 r., III UZ 19/19, LEX nr 3364045). To orzecznictwo nie znajduje jednak zastosowania w sporze między organem a świadczeniobiorcą o wysokość emerytury.

Skarżący nie kwestionował twierdzeń organu rentowego, zgodnie z którymi różnica między świadczeniem ustalonym przez organ, a wysokością żadaną przez skarżącego w okresie pierwszych 6 miesięcy (wrzesień 2019 r. - luty 2020 r.) wynosiła 46,63 zł, zaś w okresie kolejnych 6 miesięcy (marzec 2020 r. - sierpień 2020 r.) 46,63 zł. Suma różnic w okresie 12 miesięcy wynosi wobec tego 569,52 zł (w zaokrągleniu 570 zł). Oznacza to, że Sąd Apelacyjny prawidłowo ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzekł jak w sentencji. O kosztach orzeciono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

[SOP]

[a.ł.]

